

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN
ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES

HUNGARIAN SCIENCE ABROAD
PRESIDENTIAL COMMITTEE

Tisztelt Olvasóink!

Két, a Kárpát-medencében lezajlott ifjúságkutatás eredményeit is közzétették az elmúlt hónapban.

A nyáron sem szünetelt a magyar vonatkozású kiadványok megjelentetése, és szép számmal hangzottak el tudományos előadások a szünidőben megrendezett szabadegyetemek programjai során.

Mégis – a hírek száma is tanúsítja – a pihenés jellemezte az eltelt időszakot. Bízom abban, hogy szabadságukat tartalmasan töltötték, s hozzánk hasonlóan feltöltődve készülnek szakmai–tudományos feladataik megoldására.

Kocsis Károly elnök

ELISMERÉSEK, DÍJAK

A *Brit Akadémia* külső levelező tagjává választották *Bánffy Eszter*

régészt, indológust, a Szegedi Egyetem professzorát.

[Bővebben:](#)

Bonis Bona díjjal tüntették ki *Katona Editet* és *Kőrösi Gábort*, a zentai

Bolyai Tehetséggondozó Gimnázium tanárait.

[Bővebben:](#)

KUTATÁSOK

Kelet-Közép-Európa helyzete a migrációs mintázatok és a centrum-periféria tagolódás

tükrében címmel *Török Ibolyának*, a kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem tanárának, intézeti igazgatóhelyettesnek, az MTA köztestülete külső tagjának *kutatási eredményeiről* olvashatnak a világhálón.

[Bővebben:](#)

Budapest Főváros Levéltára és a beregszászi levéltár folyamatos együttműködésének köszönhetően *egyre több kárpátaljai tudásanyag válik hozzáférhetővé.*

[Bővebben:](#)

SZERVEZETI HÍREK

Silling Léda néprajzkutató, az MTA köztestületének külső tagja lett a *szabadkai*

Községközi Műemlékvédelmi Intézet új igazgatója.

[Bővebben:](#)

PUBLIKÁCIÓK

Budapest jelent meg a *Változó kisebbség*. Kárpát-medencei magyar fiatalok. A GeneZys 2015 kutatás eredményei című kötet. Szerkesztette *Papp Z. Attila*.

[Bővebben:](#)

Megjelent és elolvasható a világhálón a *Magyar ifjúságkutatás 2016*.

Gyorsjelentés a Kárpát-medencei fiatalokról című kötet.

[Bővebben:](#)

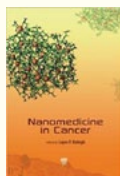

Szidarovszky Ferenc matematikus, az Arizonai Egyetem nyugalmazott professzora, az MTA

köztestületének külső tagja tiszteletére jelent meg kötet a Springer Verlagnál *Optimization and Dynamics with Their Applications. Essays in Honor of Ferenc Szidarovszky* címmel. Szerkesztette: *Matsumoto, Akio*.

[Bővebben:](#)

3. oldal

Megjelent **Balogh P. Lajos** *Nanomedicine in Cancer* című kötete. A szerző az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

A LIT Verlagnál jelent meg **Bódy Pál** *Science Policies in Hungary (1867-1910) and the First Generation of Distinguished Scientists* című kötete.

[Bővebben:](#)

Megjelent **A kelet-szlavóniai magyarok a két világháború között** című kötet.

Szerkesztette **Jukić Zita**.

[Bővebben:](#)

Megjelentek az Erdélyi Múzeum-Egyesület kiadójának új kötetei:

Hortus amicorum.

Köszöntőkötet Egyed Emese tiszteletére. Szerkesztette:

Bartha Katalin Ágnes, Biró

Annamária, Demeter Zsuzsa és

Tar Gabriella-Nóra, az MTA

köztestületének külső tagjai.

[Bővebben:](#)

Hivatalnok értelmiség a kora újkori Erdélyben. Szerkesztette **Bogdándi Zsolt** és **Fejér Tamás**, az MTA köztestületének külső tagjai.

[Bővebben:](#)

Sófalvi András: Hadakozás és önvédelem a középkori és fejedelemség kori Udvarhelyszéken. A szerző az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Lakatos Róbert Árpád: Dokumentumfilmes hatások a játékfilmben. Közép-kelet-európai filmes karriernek kezdete az ezredfordulót követő években.

[Bővebben:](#)

Megjelentek a Kriza János Néprajzi Társaság új kiadványai:

Örökség, archívum és reprezentáció. Szerkesztette: **Jakab Albert Zsolt** és **Vajda András**, az MTA köztestületének külső tagjai.

[Bővebben:](#)

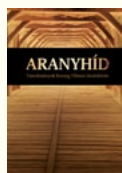

A 40 éves kolozsvári táncház sajtókronológiája I. (1977-1990). Szerkesztette: **Könczei Csongor**.

[Bővebben:](#)

4. oldal

Aranyhíd. Tanulmányok Keszeg Vilmos tiszteletére. Szerkesztette: **Jakab Albert Zsolt** és **Vajda András**, az MTA köztestületének

külső tagjai.

[Bővebben:](#)

Megjelentek a Partium Kiadó új kötetei:

Nyelv – közösség – perspektíva konferenciakötet. Szerkesztette: **Magyari Sára**, az MTA köztestületének külső tagja és

Bartha Krisztina.[Bővebben:](#)

Megjelent és letölthető a világhálóról a **Kisebbségi Szemle 2017/1.** száma.

[Bővebben:](#)

Megjelent és letölthető a világhálóról a **REGIO.** Kisebbség. Kultúra. Politika. Társadalom című folyóirat

2017/2. száma.[Bővebben:](#)

Megjelent az **Erdélyi Múzeum 2017/2.** száma. Szerkesztette: **Tánczos Vilmos**, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Megjelent a kolozsvári **Körünk 2017/8.** tematikus száma Mindennapi új médiánk címmel.

[Bővebben:](#)

Megjelent az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság **EMT Tájékoztatójának 2017/7-8.** száma.

[Bővebben:](#)

Megtekinthető a **Sapientia Tudástár** újabb része a világhálón

a kérdőíves kutatás készítésének alapjairól.

[Bővebben:](#)

Megtekinthetők a világhálón a **Bostoni Magyar Tudósklub** idei előadásai.

[Bővebben:](#)

Megjelent **Fedinec Csilla** és **Cserniczkó István** (az MTA köztestületének külső tagja) elemzése a Kommentár nevű folyóiratban **A „helyi idő” Kárpátalján és ami mögötte van** címmel.

[Bővebben:](#)

Tibori-Szabó Zoltán-nak, a Babeş-Bolyai Tudományegyetem munkatársának, az MTA

5. oldal

köztestülete külső tagjának
Memorialization of the Holocaust in Transylvania during the early post-war című tanulmányáról olvashatnak a világhálón.

[Bővebben:](#)

Online is elérhető a **Sapientia EMTE kétnyelvű egyetemi bemutató kiadványa**.

[Bővebben:](#)

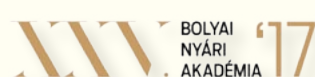
Interjút hallgathatnak meg a világhálón **Tonk Márton** filozófussal, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem dékánjával, az MTA köztestületének külső tagjával **Aktuális kihívások az erdélyi magyar felsőoktatásban** címmel.

[Bővebben:](#)

RENDEZVÉNYEK

Július közepén Londonban tartott előadást **Maier Enikő** irodalomtörténész docens, a Partiumi Keresztény Egyetem dékánja, az MTA köztestületének külső tagja **Russian Influences in Absurdistan by Gary Shteyngart'** címmel.

[Bővebben:](#)

A **Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem oktatói** részt vettek a több erdélyi helyszínen július 17-22.

között 25. alkalommal megrendezett **Bolyai Nyári Akadémián**.

[Bővebben:](#)

A július 18-23. között Tusnádfürdön

megrendezett **Bálványosi Nyári Szabadegyetemen** számos **tudományos előadást** hallgathattak meg a résztvevők.

[Bővebben:](#)

A vajdasági magyar kultúrát bemutató programsorozat keretében a **Vajdasági magyar értéktárból** válogatott **néprajzi anyagot** állítottak ki Belgrádban.

[Bővebben:](#)

Augusztus 5-én **Debreczeni Márton örökségéről** tartott előadást Magyargyerőmonostoron **Bitay Enikő** anyagmérnök, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem docense, az MTA külső tagja.

[Bővebben:](#)

„Mire a falevelek lehullanak...” Emlékképek a Nagy Háborúról címmel augusztus 14-én kiállítás nyílt a kolozsvári Kriza János Néprajzi Társaságnál.

[Bővebben:](#)

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

6. oldal

Augusztus 14-20. között számos **tudományos rendezvénnel** vett részt az Erdélyi Múzeum-

Egyesület a **Kolozsvári Magyar**

Napokon.

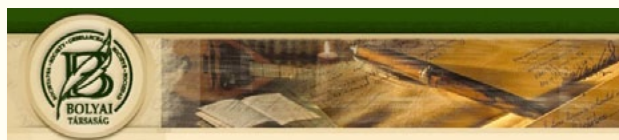
[Bővebben:](#)

A TUDOMÁNY SZOLGÁLATÁBAN

Életének 80. évében **elhunyt Kántor Lajos** kolozsvári irodalomtörténész, az MTA külső tagja.

[Bővebben:](#)

Tízéves a kolozsvári Egyetemi Műhely Kiadó. A jubileum alkalmából kerekasztal-beszélgetést szerveznek.

[Bővebben:](#)

125 éve született Pukánszky Kádár Jolán erdélyi színház-történész, irodalomtudós, akinek emlékére szimpóziumot

rendeznek Budapesten.

[Bővebben:](#)

ÉVFORDULÓK, TUDOMÁNYTÖRTÉNET

A szépevárosi Lőcsén született 215 éve **Fuchs Vilmos geológus**, bányamérnök, vegyész, kohász, a bécsi tudományos

akadémia tagja.

[Bővebben:](#)

Kerek 150 éve született a ma Szlovéniához tartozó Felső-lendván **Almásy György Ázsia-utazó**, állattani, néprajzi gyűjtő.

[Bővebben:](#)

145 éve a ma Horvátországhoz tartozó Csáktornyan született **Hérics-Tóth Jenő**

élelmiszervegyész professzor,

a hazai élelmiszer-ipari kutatás egyik megalapozója.

[Bővebben:](#)

140 éve született **Schick Béla**

magyar származású amerikai **gyermekorvos** professzor,

az allergia tudományának egyik

megteremtője.

[Bővebben:](#)

Az Arad megyei Kisjenőn

született 135 esztendeje **Balogh**

Ernő geológus, a kolozsvári

tudományegyetem professzora,

az Erdélyi Múzeum-Egyesület Természet-tudományi Szakosztályának elnöke.

[Bővebben:](#)

Birkbeck
UNIVERSITY OF LONDON

120 éve született

Vermes Pál

matematikus, a londoni egyetem Birkbeck

Kollégiumának tanára, a végtelen sorok

szummabilitásának nemzetközi hírű

kutatója.

[Bővebben:](#)

7. oldal

Brassóban született 115 évvel ezelőtt **Weiszfeiler Gyula** **mikrobiológus** professzor, akadémikus.

[Bővebben:](#)

Szintén 115 éve született **Orowan Egon** (Orován) magyar származású amerikai **fizikus**, metallurgus, a Massachusetts Institute of Technology professzora, az Amerikai Művészeti és Tudományos Akadémia tagja.

[Bővebben:](#)

Nagyváradon született 110 esztendeje **Heller László** **gépészmérnök**, műegyetemi tanár, az Energiagazdálkodási Intézet megalapítója.

[Bővebben:](#)

Szabadkán született 105 évvel ezelőtt **Tarján Imre** **biofizikus**, kristályfizikus professzor, a Semmelweis Orvostudományi Egyetem rektorhelyettese, akadémikus.

[Bővebben:](#)

FELHÍVÁSOK

Várja a felterjesztéseket a **2017. évi Gábor Dénes-díjakra** a NOVOFER Alapítvány.

A beadási határidő: október 10.

[Bővebben:](#)THE UNIVERSITY
of NORTH CAROLINA
at CHAPEL HILL

A **North Carolina Egyetem tanszék-vezetői pályázatot** hirdetett meg, az állást a Central European Studies (Laszlo Birinyi, Sr. Fellow) programban még mindig nem töltötték be.

[Bővebben:](#)**Könyv, oktatás és reformáció.**

A protestáns oktatás századai címmel rendeznek konferenciát Nagyenyeden október 22–25. között. A jelentkezési határidő: augusztus 31.

[Bővebben:](#)

November 25-én 17. alkalommal rendezik meg Kolozsváron az **Erdélyi Természettudományi Konferenciát**.

A jelentkezési határidő: október 15.

[Bővebben:](#)**Színháztudományi konferenciát**

rendeznek Marosvásárhelyen december 8-án, amelynek témája a devised theatre.

A jelentkezési határidő: október 15.

[Bővebben:](#)

Abt Antal (1828–1902)–**Gaál István** (1877–1956) **geológiai emlékkonferenciát**

rendeznek Kolozsváron december 9-én.

A jelentkezési határidő: december 1.

[Bővebben:](#)

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

8. oldal

Az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság hírlevele

2017/8. szám

*Felelős kiadó: Kocsis Károly elnök
Szerkeszti a szerkesztőbizottság.*

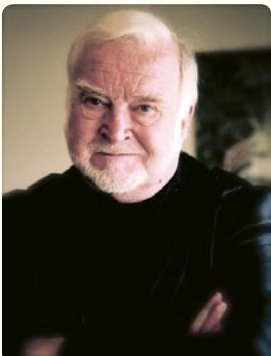
*1112 Budapest, Budaörsi út 45.
mtkhirlevel@titkarsag.mta.hu*

A hírlevél korábbi számai megtekinthetők
az MTA [honlapján](#).

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

Csíkszentmihályi Mihály

(Fiume, 1934. szeptember 29.)

*a Magyar Tudományos Akadémia
külső tagja*

Mihály Csíkszentmihályi was born on September 29, 1934, in Fiume, Italy (now Rijeka, Croatia) to Hungarian parents. He grew up in Fiume, Florence and Rome. His father was appointed Hungarian ambassador to the Italian government, but he almost immediately resigned his position in 1948, after a new Communist government had been put in power by the Soviet armies in Budapest, to replace the lawfully elected deputies of the centrist Small-holders' Party. He had to pay for his integrity by giving up his job and all they owned back in Hungary. The family became stateless refugees in a country that was slowly recovering from the ravages of World War II, still hardly in a position to help the stream of homeless refugees from Central and Eastern Europe.

Csíkszentmihályi Mihály 1934. szeptember 29-én született az olaszországi Fiumében (ma Rijeka, Horvátország) magyar szülők gyermekeként. Fiumében, Firenzében és Rómában nevelkedett. Édesapja Olaszországban volt magyar követ, de 1948-ban, miután Budapesten a szovjet hadsereg támogatásával új, kommunista kormány váltotta le a törvényesen megválasztott kiscgazdapárti kormányt, lemondott posztjáról. Feladta állását, és minden vagyonuk Magyarországon maradt. Hontalan menekültek lettek egy, a II. világháború borzalmai után lassan talpra álló országban, amelyik még nem bírt megbirkózni a Közép-Kelet Európából érkező menekültáradattal.

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

II. oldal

In 1956, at the age of 22 Csíkszentmihályi emigrated to the United States. He received his BA in 1960 and his PhD in Human Development in 1965, both from the University of Chicago.

During his time at the University of Chicago, he began exploring creativity and the evolution of self. His examinations led to the development of his theory on flow. After graduation, he taught at Lake Forest College. In 1970 he returned to the University of Chicago, where he became Chair of the Department of Psychology. In 1999 he accepted an offer to teach at the Drucker School of Management of the Claremont Graduate University in California, where he founded the Quality of Life Research Center, a non-profit institute that researches a range of cutting-edge issues in positive psychology and provides a forum for scholars from across the globe to extend their research and studies in the field and later started the first doctoral program in Positive Developmental Psychology, in the Department of Behavioural and Organizational Sciences at Claremont. He is now distinguished professor.

Mihály Csíkszentmihályi has devoted his career to studying what makes people happy. His books and scientific research publications on creativity, innovation, and what makes life worth living are used extensively and widely cited across many disciplines and professions. In the early 1970s, he developed the Experience

1956-ban, 22 éves korában az Egyesült Államokba emigrált. 1960-ban BA, 1965-ben PhD-fokozatot szerzett a Chicagói Egyetemen.

A Chicagói Egyetemen kezdett a kreativitás és az önfejlődés kérdéseivel foglalkozni. Így jutott el a „flow” elmélethez. A Lake Forest College-ban kezdett tanítani. 1970-ben visszatért a Chicagói Egyetemre, a Pszichológia Tanszék vezetője lett. 1999-ben elfogadta a kaliforniai Claremont Egyetem Drucker Intézetének meghívását, és megalapította az Életminőség-kutató Központot, egy nonprofit intézményt, ahol a pozitív pszichológia legégetőbb kérdéseit vizsgálják, tanulási és kutatási lehetőséget adnak külföldi kutatóknak. Itt – a Magatartás- és Organizációs Tudományok Tanszékén – hozta létre később az első pozitív pszichológiai doktori iskolát. Ma tiszteletbeli (distinguished) professzor.

Csíkszentmihályi Mihály pályafutása során azt vizsgálta, mi teszi boldoggá az embereket. Könyveket és tanulmányokat írt a kreativitásról, az innovációról és mindarról, ami az életet értelmessé teszi, széles körben használják és hivatkoznak rájuk számos tudományterületen. Az 1970-es évek elején dolgozta ki az *élményértékelő mintavételi eljárást* (Experience Sampling Method, ESM), egy olyan technikát, amelyikkel előfordulásukkor lehet megragadni az emberek viselkedését,

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

III. oldal

Sampling Method (ESM), a set of techniques designed to capture people's behaviours, thoughts, and feelings as they occur. ESM became the core of flow research. Building on years of detailed research, Csíkszentmihályi created the term "flow" to describe the experience of being completely immersed in an activity for its own sake. Whether in creative arts, athletics, work, or spiritual practice, flow leads to a deep motivation to excel and triumph over limitation, he says. The happiness, he avers, lies in the challenge to transcend beyond one's previous level of skills. He once said: „Repression is not the way to virtue. When people restrain themselves out of fear, their lives are by necessity diminished. Only through freely chosen discipline can life be enjoyed and still kept within the bounds of reason.” He is considered the world's leading researcher on positive psychology. He is the author or co-author of 250 peer-reviewed articles and 19 books, translated into 26 languages. His seminal work was reported in his bestselling 1990 book, *Flow: The Psychology of Optimal Experience*.

The *Collected Works of Mihály Csíkszentmihályi* were published by Springer in 2014, in three volumes. These volumes bring together a valuable collection of work from four decades of writing by one accomplished and influential scholar, who has academic foundations in psychology and wide

gondolatait és érzéseit. Az ESM lett a „flow”-kutatás alapja. Hosszú évek munkájának eredményeként alkotta meg Csíkszentmihályi a „flow” fogalmát – a „flow” olyan állapotot jelent, amikor az ember teljesen elmélyül abban a tevékenységben, amit csinál. Szerinte a „flow” az alkotóművészetben, atlétikában, munkában, szellemi munkában egyaránt olyan motivációhoz vezet, amellyel túlléphetünk saját határainkon. A boldogság abban a kihívásban testesül meg, hogy meghaladjuk korábbi képességeinket. „Az elnyomás nem az erényhez vezető út. Amikor az emberek félelemből meghátrálnak, életük szükségszerűen csökken. Az élet csak a szabadon választott fegyelem segítségével élvezhető és tartható az ésszerűség határain belül.” – mondta egyszer. Őt tartják a világ legjobb pozitívpszichológia-kutatójának. 250 lektorált cikk és 19 könyv szerzője és társszerzője. Műveit 26 nyelvre fordították le. Alapműve, a *Flow: The Psychology of Optimal Experience* – *Az áramlat: A tökéletes élmény pszichológiája* az 1990-es évek bestsellere volt. Csíkszentmihályi Mihály összegyűjtött műveit (*Collected Works of Mihály Csíkszentmihályi*) 2014-ben jelentette meg a Springer Kiadó három kötetben. A kötetekben összegyűjtötték egy – a pszichológia akadémikus alapjaival, és számos más tudományterületen széles körű tapasztalattal és együttműködéssel

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

IV. oldal

ranging experience and collaborations, crossing into a number of other disciplines. Through these volumes the important themes and discoveries in Mihály Csíkszentmihályi's work emerge, including studies of creativity, cultural evolution, play and adolescent development. This series will appeal to scholars in psychology, sociology, anthropology, neuroscience and management studies as the work crosses disciplines and is of broad scholarly significance.

Professor Csíkszentmihályi has served on several boards and commissions for the Department of Labour, Department of Education, Social Science Research Council, and others; has served on Editorial Boards and reviews manuscripts for journals of psychology, sociology, anthropology and other disciplines; and has held visiting professorships at universities in the U.S., Canada, Brazil, Italy and Finland. In 1999 he was a Foreign Visiting Scholar of the British Psychological Association. He is a member of the American Academy of Education, the American Academy of Arts and Sciences, the American Academy of Political and Social Sciences, and five Doctorates of Sciences honoris causa (Lake Forest College, Colorado College, Stevens Institute of Technology, Rhode Island School of Design, University of Waterloo). He sits on the Board of Trustees of the International Positive Psychology Association, an organization he co-founded in 2001.

rendelkező – elismert és nagy hatású tudós négy évtizedes értékes munkásságának eredményeit. A kötetekben megtalálhatók Csíkszentmihályi Mihálynak a kreativitásról, a kulturális evolúcióról, a játékról és a felnőtté válásról írt tanulmányai. A kötetek nagyon hasznosak lesznek a pszichológia, a szociológia, az antropológia, az idegtudomány és a menedzsment területén dolgozó szakemberek számára, mivel különböző tudományterületeken ívelnek át, és nagy a tudományos értékük.

Csíkszentmihályi professzor az amerikai Munkügyi Minisztérium, Oktatási Minisztérium, Társadalomtudományi Kutatási Tanács és más intézmények különböző testületeinek és bizottságainak (volt) tagja, részt vett az Oktatásügyi Tanács munkájában, pszichológiai, szociológiai, antropológiai és más tudományos folyóiratoktól kap kéziratokat, vendégprofesszor volt az USA, Kanada, Brazília, Olaszország és Finnország egyetemén. 1999-ben a Brit Pszichológiai Társaság külföldi vendégtudósa (foreign visiting scholar) volt. Tagja az Amerikai Oktatási Akadémiának, az Amerikai Tudományos Akadémiának, az Amerikai Politika- és Társadalomtudományi Akadémiának, öt egyetemtől (Lake Forest College, Colorado College, Stevens Institute of Technology, Rhode Island School of Design, University of Waterloo) kapott díszdoktori címet. 2001-ben egyik alapítója volt a Nemzetközi Pozitív

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

V. oldal

The 1990 recipient of NRPA's National Research (Roosevelt) Award, professor Csíkszentmihályi has received two Senior Fulbright Fellowships (Brazil, 1984; New-Zealand, 1990). In 2009, he was awarded the Clifton Strengths Prize and received the Széchenyi Prize in Budapest in 2011. In 2013 he received the James McKeen Cattell Fellow Award at Claremont. In 2014 he was awarded the Grand Cross of the Order of Merit of Hungary – at the prize-giving ceremony in the US he was handed his Hungarian passport, too. In 2015 he got the Prima Primiissima Award. In 1998 he was elected external member of the Hungarian Academy of Sciences in the Section of Philosophy and Historical Sciences. He read his inaugural speech Creativity in a Social Context on 21 January, 1999.

Pszichológiai Társaságnak, vezeti az igazgatótanácsot. 1990-ben megkapta az NRPA (National Research Award) díjat, kétszer volt Fulbright-ösztöndíjas (Brazília, 1984; Új-Zéland, 1990). 2009-ben Clifton Strength Prize díjjal, 2011-ben Budapesten Széchenyi-díjjal tüntették ki. 2013-ban a Claremont Egyetem James McKeen Cattell Fellow címet adományozott neki. 2014-ben megkapta a Magyar Érdemrend Nagykeresztjét, a díjátadó ünnepségen átvehette magyar útlevelét is. 2015-ben Prima Primiissima díjas lett. 1998-ban a Magyar Tudományos Akadémia külső tagjává választották a Filozófiai és Történettudományok Osztályában. Székfoglaló előadását – Creativity in a Social Context (A kreativitás társadalmi kontextusban) 1999. január 21-én tartotta meg.

We asked three questions to Professor Mihály Csíkszentmihályi. The questions and his short answers follow.

1. Hungary is very proud of its «grey matter», scientific performance is considered one of the country's most important results. How important do you think Hungary is in the scientific world of the 21st century?

Három kérdést tettünk föl Csíkszentmihályi Mihály professzor úrnak. A kérdéseket és a rövid válaszokat az alábbiakban közöljük.

1. Magyarország nagyon büszke a szürkeállományára, a tudományos teljesítmény az ország egyik legfontosabb eredményének számít. Hogyan ítéli meg Magyarországnak a 21. századi tudomány világában betöltött szerepét?

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

VI. oldal

Mihály Csíkszentmihályi: To tell the truth, in the past few decades I have often thought that the importance of Hungary in the scientific and cultural world has reached its peak, and must have started declining. After all, how could such a small and poor country, so deeply wounded by two World Wars and by their aftermath, compete on a global scale with the wealthier and more fortunate nations in Europe and in the rest of the world? To my surprise, every time such doubts assailed me, I run into some new reassuring evidence that Hungarian culture has been able, once more, not only to survive adversity, but also to show new strength and vigor.

I am not going to list the names of the artists, scientists, poets and thinkers who have contributed to this conclusion, because I am sure my limited knowledge would result in leaving out many deserving names. But perhaps I should mention a few whom I have had the good fortune to know in person: for instance, my nephew Robert Csíkszentmihályi, whose sculptures can match any that Europe has produced recently, and who has received the Kossuth Prize for his work; or my cousin Sajgó Szabolcs, a Jesuit who in Budapest and at Dobogókő has worked for decades to help maintain the spiritual standards of his order... or Rubik's wonderful cubes, Faludy's verses, and the many outstanding scientists and mathematicians whose work, alas, I am not well enough educated to

Csíkszentmihályi Mihály: Az igazat megvallva, az elmúlt évtizedekben gyakran gondoltam, hogy Magyarország csúcspontra érkezett a tudomány és a kultúra világában, jelentősége biztosan csökken. Hogyan is tudna egy ilyen kicsi és szegény ország, amelyik olyan súlyosan sérült a II. világháborúban és az azt követő időszakban globális szinten versenyezni az Európában és a világ más részein élő gazdagabb és szerencsésebb nemzetekkel? Meglepetésemre, amikor kételkedni kezdtem, mindig rátaláltam valamilyen új bizonyítékára annak, hogy a magyar kultúra ismét képes a viszontagságok túlélésére, sőt, új erőt és lendületet mutat. Nem nevezem meg mindazokat a művészeket, tudósokat, költőket és gondolkodókat, akik miatt erre a következtetésre jutottam, mert biztosan tudom, hogy ismereteim korlátozottsága miatt sok nevet kihagynék. De talán megemlíthetnék néhányat azok közül, akiket volt szerencsém személyesen ismerni: például az unokaöcsémet, Csíkszentmihályi Róbertet, szobrai ott vannak a kortárs Európa legjobbjai között, és munkásságáért Kossuth-díjat kapott; vagy unokatestvéremet, Sajgó Szabolcsot, aki jezsuitaként évtizedeken keresztül dolgozott Budapesten és Dobogókőn azért, hogy fenntartsa rendjének szellemi színvonalát... vagy Rubik csodálatos kockáit, Faludy verseit, és sok más kiváló tudóst és matematikust, akiknek munkáját sajnos nem tudom kellő hozzáértéssel

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

VII. oldal

comment on...

2. A great number of excellent Hungarian scientists live and work outside Hungary. What do you think of your national and professional identity with reference to your scientific career?

Mihály Csíkszentmihályi: Although I spent little time in Hungary, and much of my primary and secondary education took place in Italy, I have always felt that my roots, and my identity were Hungarian. When I was ten years old, I had a long fight with the son of the French Ambassador in Italy which ended with both of us having bloody noses – you see, he insisted that my favorite books were written by a Frenchman called Jules Verne, while I was sure that they were written by a Hungarian named Verne Gyula. I have become more universalistic as I grew up, but I still get a positive charge when hearing of a new Hungarian accomplishment...

3. We live in a changing world facing problems unknown earlier. Which areas of research can meet the most urgent demands of our days?

Mihály Csíkszentmihályi: Here I must apologize for showing my personal professional bias. I would say that many of the problems that humans have created could be – perhaps – resolved if we found ways to make sure that the majority of

értékelni.

2. Sok magyar tudós él és dolgozik Magyarország határain kívül. Milyen összefüggést lát nemzeti/etnikai hovatartozása és tudományos pályafutása között?

Csíkszentmihályi Mihály: Bár nagyon kevés időt töltöttem Magyarországon, általános és középiskoláimat nagyrészt Olaszországban végeztem, mindig úgy éreztem, hogy gyökereim és identitásom magyar. Amikor tízéves voltam, hosszú csatát vívtam a francia nagykövet fiával – mindketten vérző orral végeztük –, tudják, ő azt állította, hogy kedvenc könyveimet egy Jules Verne nevű francia szerző írta, míg én meg voltam győződve arról, hogy a szerző a magyar Verne Gyula. Ahogy növekedtem, univerzalistább lettem, de még mindig kellemes érzés fog el, ha egy új magyar eredményről hallok...

3. Változó világunkban korábban ismeretlen problémákkal szembesülünk. Véleménye szerint melyik tudományterület kutatásai adhatnak leginkább választ korunk legégetőbb kérdéseire?

Csíkszentmihályi Mihály: Itt elnézést kell kérnem személyes szakmai elfoglaltságom miatt. Azt mondanám, hogy talán sokat megoldhatnánk az emberek által létrehozott problémák közül, ha megtalálnánk a módját annak,

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

VIII. oldal

children could be taught to value and to seek out goals that do not necessarily involve scarce material or psychological resources. As long as we continue to fight for land, for minerals – and soon for clean air and for water – the quality of our lives will become more and more dismal. The physical sciences have progressed to the point that our physical survival could be assured. But we have not advanced far enough in our knowledge of the human psyche to make sure that the material resources of the planet will be distributed fairly, and that the population will change its motivation from material to non-material rewards in time... in other words, before our brains come up with the default option – that is, Armageddon.

Contact

Claremont Graduate University
Peter F. Drucker Graduate School of
Management
CA 91711 Claremont,
1021 North Dartmouth Avenue
Tel.: +1 909 6217345
E-mail: miska@cgu.edu

hogy a gyerekek többségét megtanítsuk olyan célok értékelésére és kiválasztására, amelyekhez nincs feltétlenül szükség elegendő anyagi vagy pszichológiai forrásokra. Mindaddig, amíg folytatjuk a harcot a földért, az ásványokért – és hamarosan a tiszta levegőért és vízért – életünk egyre vigasztalanabb lesz. A fizikai tudományok fejlődése elérte azt a pontot, hogy fizikai fennmaradásunkat biztosítani tudjuk. Az emberi pszichét azonban messze nem ismerjük annyira, hogy belássuk, bolygónk anyagi erőforrásait tisztességesen kell elosztani, és a lakosság idővel az anyagiaktól a nem anyagi értékek felé fordul... más szóval, mielőtt agyunk rátalál az alapértelmezett opcióra... az Armageddonra.

Kapcsolat

Claremont Graduate University
Peter F. Drucker Graduate School of
Management
CA 91711 Claremont,
1021 North Dartmouth Avenue
Tel.: +1 909 6217345
E-mail: miska@cgu.edu

